

Perspectiefnota 2026

Inhoudsopgave

PERSPECTIEFNOTA 2026	2
Inleiding	2
Leeswijzer	5
Hoofdstuk 1. Financiële en beleidsmatige rapportage	6
1.1 Uitgangspunten	6
1.2 Financiële analyse – bestemming resultaat 2025.....	6
1.2.1 Resultaat jaarrekening 2025	6
1.2.2 Financiële verwerking genomen raadsbesluiten	6
1.3 Bestaand beleid	7
1.3.1 Bestaand beleid (incidenteel)	7
1.3.2 Bestaand beleid (structureel)	8
1.4 Nieuw beleid	13
1.4.1 Nieuw beleid (incidenteel)	13
1.4.2 Nieuw beleid (structureel)	16
Hoofdstuk 2. “1e Rapportage 2026”	18
2.1 Eenmalige bijstellingen begroting 2026	18
2.2 Actualisatie reserves 2026-2030	19
Hoofdstuk 3. Gemeenschappelijke regelingen.....	20
Hoofdstuk 4. Zero Based Budgeting (ZBB)	21
4.1 Inleiding	21
4.2 Financiële uitkomsten pilot	21
4.3 Vervolgproces.....	21
Hoofdstuk 5. Financiële effecten incidenteel en structureel	22
Hoofdstuk 6. Provinciaal toezicht	25
6.1 Algemeen	25
6.2 Inzet surplus algemene reserve	25
6.3 Financiële ontwikkelingen.....	26
Hoofdstuk 7. Collegeprogramma “Samen duurzaam vooruit”	27
7.1 Voortgangsrapportage lijst van 100	27
Hoofdstuk 8. Resumé beslispunten	28
Bijlage 1 Rapportage 2026	29

PERSPECTIEFNOTA 2026

Inleiding

Hierbij bieden wij u de perspectiefnota 2026 aan. De perspectiefnota 2026 is de eerste stap in het begrotingsproces. Deze stap wordt gevolgd door het opstellen van de Programmabegroting 2027-2030. De perspectiefnota wordt behandeld in de gemeenteraad van 9 juli 2026. Deze nota geeft op hoofdlijnen inzicht in het nieuwe beleid en rapporteert over de voortgang van het huidige beleid, de financiële voortgang van de begroting 2026 en geeft de financiële vooruitzichten van de komende jaren. De structurele effecten van de afwijkingen in 2026 nemen we mee in de financiële kaderstelling voor de begroting 2027. De perspectiefnota 2026 vormt samen met het nieuwe collegeprogramma "Kernen in kracht, wijken in beweging" de basis voor de voorbereiding van de programmabegroting 2027-2030. De uitkomsten van de meicirculaire 2026 zijn verwerkt in deze perspectiefnota.

Onzekerheid gemeentefonds blijft bestaan, opschuivend ravijn.

De komende jaren staan gemeenten voor aanzienlijke financiële uitdagingen. Voor veel gemeenten, waaronder Druten, tekenen zich structurele tekorten af. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de veranderingen in het gemeentefonds, die leiden tot een structurele verlaging van de algemene uitkering. Doordat de gemeenten onvoldoende gecompenseerd worden voor de kosten van WMO en met name Jeugdzorg is het zeer lastig om hier financieel duurzaam beleid op te voeren. Er worden meer taken verwacht, terwijl de inkomstenbron via de algemene uitkering niet meegroeit.

Ons college maakt zich zorgen over de gevolgen hiervan voor de realisatie van de maatschappelijke opgaven en voorzieningen. Wij vinden dat het Rijk zorg moet dragen voor een evenwichtige verhouding tussen taken en middelen voor gemeenten.

Jeugdzorg en Ombuigingen

Op basis van de uitspraak van de onafhankelijke commissie Van Ark (ofwel deskundigencommissie) hebben gemeenten via het gemeentefonds extra middelen voor de jaren 2026 en 2027 en met terugwerkende kracht voor de jaren 2023 en 2024 ontvangen. Deze bedragen zijn via de algemene uitkering in onze begroting geland. Goed nieuws op korte termijn, maar structurele duidelijkheid blijft uit. De commissie Van Ark zal zich begin 2027 uitspreken over de balans tussen kosten en budget over 2026/2027 en ook over 2028 en verder. Het is zeer onwenselijk om nu al bezuinigingen op andere beleidsterreinen door te voeren vanwege de groei van de kosten voor jeugdzorg, terwijl het oordeel van de deskundigencommissie begin 2027 pas volgt. In het overleg van april jl. heeft het kabinet de afspraak rond de Commissie van Ark (deskundigencommissie) herbevestigd. Daarbij heeft het kabinet onderstreept dat dit uit te brengen advies zwaargevend en maatgevend is. Het ligt daarom voor de hand dat in de Voorjaarsnota 2027 van het Rijk (gedeeltelijk) compensatie zal volgen. Vanwege deze onzekere situatie zullen wij toch kritisch naar onze uitgaven blijven kijken. Enerzijds door taken niet of anders te doen en/of waar mogelijk efficiënter te organiseren. Om dit proces in goede banen te leiden is gestart met een pilot Zero Based Budgeting,

Zero Based Budgeting (ZBB)

De pilot Zero Based Budgeting is succesvol afgerond en wordt de komende jaren in de breedte opgepakt met als doel om de begroting 2028 volgens ZBB op te bouwen. Dit houdt in dat alle begrotingsposten opnieuw worden opgebouwd, verantwoord en vastgesteld langs de lijn van onze ambities, doelstellingen en bijbehorende activiteiten: doen we de goede dingen op een goede manier waarbij we onze processen, medewerkers en middelen zo slim mogelijk inzetten.

Druten houdt koers

Ondanks de economische onzekerheden over de hoogte van de algemene uitkering, stijgende kosten, geopolitieke ontwikkelingen en aanhoudende druk op publieke middelen blijft Druten de huidige koers continueren; het waarborgen van goede voorzieningen, het ondersteunen van inwoners en het investeren in een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving. Het nieuwe coalitieakkoord en onze toekomstvisie vertalen we integraal in de komende begroting 2027 waarmee wij een evenwichtig pakket kunnen voorleggen aan de gemeenteraad. We blijven trots op ons voorzieningenniveau tegen relatief lage gemeentelijke lasten. Dat proberen we in stand te houden en tegelijkertijd blijven we inzetten op diverse ontwikkelingen op het gebied van huisvesting, duurzaamheid en het leveren van goede zorg. Maar tegelijkertijd ontkomen wij niet aan forse maatregelen als het Rijk niet over de brug komt. Middels de inzet van ZBB bereiden wij hier ons op voor maar de onzekerheid over de compensatie, de geschetste geopolitieke- en maatschappelijke ontwikkelingen maken het (financieel) beleid complexer en kwetsbaarder.

Samenvatting financieel perspectief na verwerking meicirculaire 2026

(bedragen in € -/- = nadelig)					
Samenvatting financieel perspectief PPN2026	2026	2027	2028	2029	2030
Structureel saldo na bestemming	340.008	231.087	-649.366	-1.960.462	-1.750.426
Incidenteel saldo na bestemming	-193.341	-101.378	0	0	0
Totaal startsaldo programmabegroting 2026	146.667	129.709	-649.366	-1.960.462	-1.750.426
Mutaties uit perspectiefnota 2026 structureel	-1.058.000	-2.787	-18.527	-230.991	-170.467
Effecten uit eerdere Raadsbesluiten	-58.000	-25.500	-35.500	-8.000	-8.000
Bestaand beleid structureel	0	-216.030	-354.040	-386.255	-419.152
Nieuw beleid structureel	-4.000	-94.000	-94.000	-94.000	-94.000
Gemeenschappelijke regelingen	0	-504.651	-542.957	-587.280	-634.084
Zero based budgetting (ZBB)	0	22.394	22.970	23.544	23.769
Financiële effecten 1e rapportage 2026	-641.000	0	0	0	0
Financiële effecten meicirculaire 2026	-355.000	815.000	985.000	821.000	961.000
Saldo structureel na PPN2026	-717.992	228.300	-667.893	-2.191.453	-1.920.893
Mutaties uit perspectiefnota 2026 incidenteel	-133.125	-70.300	-20.000	0	0
Bestaand beleid incidenteel	37.000	11.500	0	0	0
Nieuw beleid incidenteel	-203.125	-81.800	-20.000	0	0
Rapportage 2026 incidenteel	33.000	0	0	0	0
Saldo incidenteel na PPN2026	-326.466	-171.678	-20.000	0	0
Saldo exploitatie totaal na Perspectiefnota 2026	-1.044.458	56.622	-687.893	-2.191.453	-1.920.893
Mogelijke inzet surplus Algemene reserve	nvt	pm			

Integraal huisvestingsplan (IHP)

Momenteel is het Integraal Huisvestingsplan nog in voorbereiding. In onze meerjarenraming is hiervoor voor de jaren 2029 en verder een stelpost van € 750.000 opgenomen voor Pax Christi VMBO. Op basis van de meest recente inzichten is de opgenomen stelpost voor de jaren 2029 en 2030 ruim voldoende, maar voor de jaren 2031 en verder is de uitzetting in kapitaallasten ca. € 1.650.000 voor de gebouwen uit de eerste termijn van het IHP. Na vaststelling van het IHP verwerken we de investeringsbedragen met bijbehorende kapitaallasten in de meerjarenraming en verslechtert het financiële beeld na 2031 met afgerond € 900.000.

Opdracht

Het geprognosticeerde begrotingssaldo voor de jaren 2028-2030 laat voor nu tekorten zien. Voor het jaar 2027 is een beperkt positief saldo zichtbaar, meerjarig zijn oplopende tekorten voor de jaren 2028 tot en met 2030 zichtbaar. Met deze uitkomst heeft het college de opdracht om een sluitende begroting 2027 aan de raad aan te bieden. Met de huidige wettelijke opgaaf en ambities is het niet mogelijk om het meerjarenperspectief sluitend te krijgen.

In de begroting 2027 zal, indien noodzakelijk, worden voorgesteld om mogelijke tekorten gedeeltelijk om te buigen door de eenmalige inzet van de algemene reserve. De mogelijke inzet van die reserve is een tussenoplossing, waarbij via ombuigingen uiteindelijk een duurzaam financieel evenwicht tot stand moet worden gebracht. Hierbij kan rekening worden gehouden met de eerder uitgevoerde inventarisaties.

Druten, 16 juni 2026

Burgemeester en wethouders van Druten,

de secretaris,

de burgemeester,

B.P.P. Janssen

S.W.P.J. Sengers

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat een financiële rapportage van incidentele bijstellingen, eerder genomen raadsbesluiten en structurele doorwerkingen van zowel bestaand en voorgesteld nieuw beleid voor 2026 en verder.

In hoofdstuk 2 treft u de "1^e Rapportage 2026" aan waarin wij rapporteren over de eenmalige bijstellingen in de begroting 2026 voor zowel bestaand beleid alsook nieuw beleid, waarbij we u vragen om deze keuzes te bekrachtigen.

In hoofdstuk 3 geven we de financiële impact van de ingediende begrotingen 2027 van de gemeenschappelijke regelingen weer.

Hoofdstuk 4 bevat een samenvatting van de uitkomsten van de pilot Zero Based Budgeting (ZBB).

Aansluitend op de spelregels van de 'Notitie reken technische uitgangspunten programmabegroting 2027-2030' ziet u in hoofdstuk 5 een financiële doorkijk naar de saldi van de geactualiseerde meerjarenbegroting.

Hoofdstuk 6 bevat een toelichting op het provinciaal toezicht.

Het resumé vat de financiële beslispunten samen. Daaronder valt de bestemming van het saldo van de jaarrekening 2025 en ook de actuele structurele en eenmalige effecten.

Hoofdstuk 1. Financiële en beleidsmatige rapportage

1.1 Uitgangspunten

In de vergadering van 6 november 2025 stelde uw raad de begroting 2026, evenals de meerjarenraming 2027-2029 vast als uitgangspunt voor het financieel beleid.

De financiële resultaten van de jaarrekening 2025 en de begroting 2026 bieden een actuele stand van zaken. Dat stelt ons in staat om beleidskeuzes, inzichten en budgetten voor de begroting 2026 en latere jaren bij te stellen. Daarbij hanteren wij de volgende regels:

- Het tot heden aanvaard beleid wordt voortgezet. Nieuw beleid voor 2026 en volgende jaren leggen wij afzonderlijk aan uw raad voor ter integrale afweging.
- Wij houden rekening met de budgettaire gevolgen van ontwikkelingen en besluitvorming die zich tot en met medio mei 2026 hebben voorgedaan.

1.2 Financiële analyse – bestemming resultaat 2025

1.2.1 Resultaat jaarrekening 2025

Na de besluitvorming betreffende de najaarsnota 2025 voorzagen we voor de jaarrekening 2025 een positief saldo van € 2.225.000. Na besluitvorming door de raad, vloeit uit de jaarrekening 2025 een positief saldo voort van € 3.298.000. Van dit saldo reserveren we € 883.000 voor de budgetoverhevelingen 2025-2026 en € 875.000 voor middelen realisatiestimulans betaalbare woningen. Het restant van € 1.540.000 storten we in de algemene reserve.

1.2.2 Financiële verwerking genomen raadsbesluiten

Op deze plek stippen we de besluiten met gevolgen voor 2026 en verder uit de raadsvergaderingen kort aan. De mutaties verwerken we via deze perspectiefnota administratief in de begroting 2026 en verder.

Effecten uit eerdere raadsbesluiten

Navolgende besluiten zijn door de raad vastgesteld, waarvan de financiële consequenties nu verwerkt worden in de perspectiefnota 2026. Het betreft onderstaande items:

Tijdelijke huisvesting 't Geerke Puiflijk

In de raadsvergadering van 6 januari 2026 heeft u een budget van € 95.000 beschikbaar gesteld voor de tijdelijke huisvesting van één lokaal bij basisschool 't Geerke te Puiflijk. De gemeente is wettelijk verplicht om te zorgen voor voldoende en goede schoolgebouwen en de gemeenteraad heeft daarom de aanvraag voor één extra leslokaal goedgekeurd. Voor de periode 2026 tot en met 2028 is hiervoor een eenmalig budget van maximaal € 95.000 beschikbaar gesteld. Het tijdelijke lokaal is inmiddels geplaatst. De financiële consequenties verwerken wij via deze perspectiefnota 2026.

Jongerenraadsvergadering

Uw raad heeft in de raadsvergadering van 26 februari 2026 besloten om jaarlijks een jongerenraadsvergadering te organiseren. We brengen de structurele lasten van € 8.000 via deze perspectiefnota in.

1.3 Bestaand beleid

De hierna genoemde budgetten, gegroepeerd per programma, van de begroting 2026 en de volgende jaren behoeven incidentele of structurele aanpassing. Dit op basis van bestaand beleid. In de tabellen op pagina's 22 t/m 24 zijn de financiële gevolgen in een totaaloverzicht samengebracht.

1.3.1 Bestaand beleid (incidenteel)

Programma 4 Onderwijs

Gymnastiekvoorziening De Kubus

IKC De Kubus huurt tijdelijk een gymruimte van het Pax Christi College, vooruitlopend op de nieuwe gymzaal. In mei, juni en juli is deze ruimte niet beschikbaar vanwege eindexamens. Daarom zijn afspraken gemaakt met het Pax Christi College en DIO '30 over alternatieve sportlocaties. Vanwege de afstand tussen school en sportaccommodaties is leerlingenvervoer met een pendelbus noodzakelijk. De kostenuitzetting bedraagt voor 2027 € 19.500.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

DIO'30 Ombouw natuurgrasveld naar kunstgrasveld

Voetbalvereniging DIO'30 heeft een verzoek bij de gemeente Druten ingediend voor een financiële bijdrage voor het ombouwen van hun laatste natuurgrasveld naar kunstgrasveld. De vereniging wil de financiële tegemoetkoming voor de renovatie van veld 2 inzetten voor de totstandkoming van veld 1. Ook het jaarlijkse onderhoudsbudget voor veld 1 wordt in 2026 ineens uitgekeerd. Dit komt neer op een onttrekking van € 209.720 extra uit de reserve renovatie en onderhoud voetbalvelden in 2026. Voor de resterende periode (tot en met 2034) ontvangt de vereniging geen bijdrage meer voor zowel veld 1 als veld 2. Per saldo is de herfasering budgettair neutraal over de jaren heen.

Programma 6 Sociaal Domein

Verlenging noodopvang Asiel

Met de verlenging van de Noodopvang worden de kosten (en baten) ad € 120.000 budgettair neutraal verwerkt in de begroting. De kosten betreffen de personele inzet voor regie en ondersteuning en de baten betreffen de huurinkomsten vanuit het COA.

Oekraïne opvang

De kostenramingen voor de Oekraïne-opvang voor de jaren 2026 en 2027 voor de periode van de geldigheid van de RTB (Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming) tot en met maart 2027 vertalen we op neutrale wijze in de begroting. De kosten die we maken zijn even hoog als de te ontvangen Rijksbijdrage voor de opvang van Oekraïners.

Participatiecoach (budgetruimte)

Conform de vastgestelde Dienstverleningsovereenkomst(DVO) met het Werkbedrijf Regio Rijk van Nijmegen kunnen we een gedeelte van de formatie participatiecoach over 2026 (€ 37.000) en 2027 (€ 31.000) factureren aan het werkbedrijf. Dit verwerken we in onze begroting.

1.3.2 Bestaand beleid (structureel)

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

OZB opbrengst Eigenaren niet-woning

Op grond van de Munitax rapportage per 1 maart 2026 kan de raming voor de opbrengst van de OZB van eigenaren met een niet-woning structureel worden verhoogd met afgerond € 47.000.

OZB opbrengst Eigenaren woning

Op grond van de Munitax rapportage per 1 maart 2026 kan de raming uit de opbrengst van de OZB van eigenaren met een woning worden verhoogd. Daar tegenover staat een verlaging van de opbrengst met ingang van 2027 door een minder sterke groei van het aantal nieuwbouw woningen de komende jaren op basis van de rekentechnische uitgangspunten. Mede om die laatste reden is vanaf 2027 per saldo sprake van een daling van de opbrengst met € 2.000 oplopend naar € 73.000 nadelig.

Onroerendezaakbelastingen (Algemeen)

Bij de begroting van 2026 gingen we uit van een geleidelijke verhoging van de gemeentelijke belastingdruk in Druten. Het doel was om het niveau gelijk te maken aan het gemiddelde van de regiogemeenten. Daarom is eerder besloten om de OZB drie jaar lang, tot en met 2027, elk jaar te verhogen met de inflatie plus 5,2%.

Uit de nieuwste cijfers van Coelo over 2026 blijkt nu dat de gemeente Druten in 2026 al bijna op het regionale gemiddelde zit. Het voornemen is om de laatste afgesproken extra OZB-verhoging van 5,2% in 2027 toch door te laten gaan om daarmee een bestendig gemiddeld regionaal niveau te behouden. Vanaf 2028 is het verder aan uw raad om zo nodig een dergelijke afspraak te continueren.

Bij de begroting van 2027 komen wij met concrete voorstellen voor uw raad. Daarbij houden we rekening met de komst van een nieuwe coalitie en met het actuele financiële meerjarenbeeld van de gemeente Druten.

Notulering raad(scommissies)

Op basis van de realisaties van de afgelopen jaren kan een bedrag van afgerond € 3.000 structureel vrijvallen.

Overige gemeentelijke eigendommen

Voor enkele gemeentelijke gebouwen zijn de zakelijke lasten voor OZB en rioolrecht ad ca. € 7.000 niet begroot. We herstellen deze omissie via deze perspectiefnota.

Reclame belasting

De perceptiekosten voor de reclamebelasting worden jaarlijks gefactureerd, maar zijn niet eerder begroot. Dit levert een beperkt structureel voordeel op van afgerond € 3.000.

Programma 3 Economie

Huur bondsgebouw

Bij de analyse van de budgetten is geconstateerd dat de huur voor het bondsgebouw als inkomst in de begroting staat. In werkelijkheid ontvangen we geen geld maar betalen we juist huur. Ook is de huur afgelopen jaren geïndexeerd. Middels deze wijziging corrigeren we dit. Per saldo is het negatieve effect ca. € 15.000.

Programma 4 Onderwijs

Schoolzwemmen De Kom

De kosten voor het schoolzwemmen voor speciaal onderwijs zijn, onder andere door de overgang naar Optisport, het afgelopen jaar flink gestegen. Het huidige budget stellen we bij met afgerond € 21.000.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Openbare bibliotheek Rivierenland

De gemeente Druten heeft met de Openbare Bibliotheek Rivierenland (OBR) een convenant gesloten waarin afspraken zijn vastgelegd over de uitvoering van het bibliotheekwerk. Conform dit convenant wordt de jaarlijkse bijdrage van de gemeente aan de OBR aangepast op basis van het actuele inwonersaantal en een indexering voor loon- en prijsontwikkelingen.

Voor het begrotingsjaar 2027 leidt deze systematiek tot een bijstelling van de gemeentelijke bijdrage aan de OBR met afgerond € 3.000. Dit nadeel wordt verwerkt in de meerjarenbegroting 2027-2030.

Vrijval stelpost SPUK sport kosten

Op sportaccommodaties hebben we een stelpost opgenomen voor BTW lasten. Deze stelpost van afgerond € 17.000 kan vervallen.

Sportcentrum De Gelenberg realistische ramingen

Bij nadere analyse van de budgetten is geconstateerd dat bij de overgang van het oude zwembad/sporthal naar de nieuwe "Gelenberg" diverse budgetten bijgesteld dienen te worden. Middels deze wijziging wordt dit gecorrigeerd. Hieronder vallen onder andere waterschapslasten, OZB, elektra en verzekering. Ook zijn de inkomsten uit het schoolzwemmen, die we eerder ontvingen toen het zwembad in eigen beheer was, gecorrigeerd. Overall betekent dit een onvermijdelijke kostenuitzetting van ca. € 145.000. De aanpassing wordt opgenomen in de actualisatie van het meerjarenperspectief 2027– 2030. Hiermee wordt de aansluiting met de contractuele verplichtingen hersteld en de financiële lijn gecorrigeerd. Voor de volledigheid melden we dat in de perspectiefnota van vorig jaar ten onrechte een structurele besparing op de exploitatie van Sportcentrum De Gelenberg was doorgevoerd van € 250.000.

Budgetsubsidie Bogerdtheater

Het Bogerdtheater is een essentiële culturele voorziening. Met de aangepaste en geïndexeerde budgetsubsidie is de exploitatie grotendeels sluitend en is de programmering t/m kalenderjaar 2027 geborgd. Het onderzoek gemeentelijk accommodatiebeleid geldt ook voor de Bogerd en de theaterorganisatie Agora Theater Exploitatie BV. De organisatie kan daarna beter en duurzamer worden ingericht. Op korte termijn worden beperkte besparingen gerealiseerd. Voor 2027 wordt de budgetsubsidie vooralsnog eenmalig verhoogd met € 33.211.

Lokale omroep

2027 is het laatste jaar dat de gemeente een instandhoudingsverplichting heeft voor de lokale omroep. Vanaf 2028 neemt het Rijk de bekostiging van de gemeente over waardoor de subsidie aan de lokale omroep uit onze begroting kan vervallen. Gelijktijdig vindt een uitname uit het gemeentefonds plaats. Voor 2027 is het richtbedrag € 1,75 per huishouden. Druten heeft op 1/1/26 8.682 huishoudens.

Programma 6 Sociaal Domein

Voorlopig BUIG (Bundeling van Inkomensvoorzieningen aan gemeenten)

De nadere voorlopige BUIG vergoeding van het Rijk voor 2026 is voor Druten € 5.939.775. In onze begroting 2026 was gerekend met een bedrag van € 5.183.267. De positieve bijstelling van het nader voorlopige macrobudget is gebaseerd op de (landelijke) realisatiecijfers van vorig jaar en recente inschattingen van de conjuncturele situatie (nieuwe werkloosheidsverwachtingen) van het CPB. We actualiseren deze positieve bijstelling in onze meerjarenbegroting. Het voordeel in 2027 bedraagt € 770.000 oplopend tot € 969.000 in 2030.

Een gedeelte van het hogere voorlopige BUIG budget is bestemd voor loonkostensubsidies. We verwerken de verhoging voor de LKS in de doorbetaling aan de uitvoerder hiervan, het Werkbedrijf regio Rijk van Nijmegen. De aanpassing voor 2026-2030 ev is reeds verwerkt in de zienswijze op de MGR begroting bij het onderdeel Gemeenschappelijke Regelingen in deze perspectiefnota.

Doorrekening vastgestelde rekentechnische uitgangspunten uitkeringen P-wet 2027-2030

De actualisatie van de rekentechnische uitgangspunten leidt tot bijstelling van de ramingen uitkeringen P-wet. Het nadeel in 2027 bedraagt € 485.000 oplopend tot € 774.000 in 2030.

Doorrekening vastgestelde rekentechnische uitgangspunten uitkeringen IOAW 2027-2030

De actualisatie van de rekentechnische uitgangspunten leidt tot een positieve bijstelling van de ramingen uitkeringen IOAW. Het voordeel loopt op van € 24.000 in 2027 naar € 114.000 in 2030.

Kosten bijzondere bijstand

Door de aanwas van rechthebbenden zijn de uitgaven van met name de incidentele kosten, de inkomenstoeslag en de individuele studietoeslag gestegen tot boven de begrote bedragen. Het is nu nog onzeker in hoeverre deze stijging doorzet. We verwachten in 2027 een onvermijdelijke kostenuitzetting van € 50.000 en de jaren daarna een gematigde stijging van € 20.000.

WMO hulpmiddelen

Met ingang van 1 juni 2026 hebben wij nieuwe contracten voor WMO hulpmiddelen afgesloten met Meyra en Medipoint. Met Welzorg blijven we de komende 3 jaar in een sterfhuiskonstructie. Er is sprake van een geleidelijke ingroei in de nieuwe contracten. In verband met uitzetting van de kosten is structurele ophoging van het begrote budget met € 40.000 (prijsspeil 2026) onvermijdelijk.

WMO hulpmiddelen klanttevredenheidsonderzoeken

Vanaf 1 juni 2026 hebben wij 2 leveranciers. Om de klantkeuze te faciliteren gaan we (samen met de regio) vanaf Q3 2026 starten met een periodiek onafhankelijk klanttevredenheidsonderzoek. De structureel benodigde middelen hiervoor bedragen € 5.200.

Schuldhulpverlening (budgetruimte)

Mede omdat aanvragen schuldhulpverlening achterblijven, geven we structureel minder uit aan schuldhulpverlening dan geraamd. Dit is aanleiding om structureel een bedrag van € 40.000 vrij te laten vallen. Met het nieuwe beleidsplan Geldzorgen maken we een nieuwe meerjarige planning met begroting.

WMO vervoer indicatie (budgetruimte)

Voor inwoners die geen gebruik kunnen maken van Wmo vervoer via AVAN is er de mogelijkheid tot een vervoersindicatie. Het aantal inwoners dat gebruik maakt van deze vervoersoort is al jaren stabiel. We ramen het bedrag af naar de werkelijke uitgaven op jaarbasis, waardoor we nu structureel € 20.000 laten vrijvallen.

WMO Begeleiding

We zien het aantal klanten dat gebruik maakt van begeleiding en het aantal ingezette uren per klant nog steeds stijgen door o.a. de wachtlijsten bij de GGZ en de strengere toegangseisen voor de Wlz. Er is sprake van een structurele uitzetting van € 90.000 (prijsspeil 2026) van de kosten.

Meerkosten indexering tarieven WMO en Jeugd vanaf 2027

In onze begroting hanteerden we voor 2027 een indexeringspercentage van 2,5% voor de (regionale) tarieven van de inkoop op WMO en jeugdbudgetten. De verwachte contractuele indexatie voor 2027 komt vooralsnog uit op 3,59% op basis van informatie van het ROB. Dit hogere indexeringspercentage leidt tot een structurele uitzetting van de kosten. Vooralsnog hanteren we hiervoor een stelpost (Jeugd € 62.900 en Wmo € 24.750) in afwachting van de definitieve indexatie eind Q3-2026. De administratieve verwerking van dit structurele nadeel van € 87.650 vindt plaats via deze perspectiefnota. De kostenstijging is het gevolg van landelijke cao-afspraken, inflatie en marktontwikkelingen die de tarieven voor zorgaanbieders beïnvloeden. Om de continuïteit en kwaliteit van de zorg te waarborgen, is het noodzakelijk om deze onvermijdelijke kostenstijging te verwerken in de begroting.

Meerkosten welzijnsinstellingen

Voor de subsidies aan de welzijnsinstellingen Stichting MeerVoormekaar, MEE, Sterker Sociaal Werk, WijkGGZ, Ixta NOA, RIBW en Pro-persona connect is vanaf 2025 aangesloten bij de regionale indexatie zoals het regionaal OndersteuningsBureau deze vaststelt voor alle regionaal gecontracteerde zorgaanbieders. Ook hier wordt de index voor 2027 verhoogd van 2,5% naar 3,59%. Dit betekent een onvermijdelijke kostenuitzetting van € 15.750 vanaf 2027. We parkeren dit op een stelpost totdat het definitieve indexpercentage voor 2027 bekend is.

Bijdrage Regionaal Ondersteunings Bureau (ROB)

Het Regionaal ondersteuningsbureau (ROB) heeft een financiële vooruitblik gegeven over de verwachte kosten 2027 en verder. Dit geldt ook voor het regioprogramma Jeugd 2027. Dit leidt tot een kostenstijging als gevolg van indexering van de bijdragen van afgerond € 7.875 met ingang van 2027.

Jeugd GGZ

Ondanks een stabiel aantal cliënten in Druten, blijven de kosten van jeugd-ggz stijgen door langere behandelingen. Onze inzet op het versterken van de mentale weerbaarheid, zoals bijvoorbeeld Join-Us, laat nog geen duidelijke daling zien. We stellen het budget met € 175.000 opwaarts bij.

Zorg binnen Onderwijs

Het aantal kinderen dat gebruik maakt van Zorg binnen Onderwijs op De Kom is gestegen. We verwachten dat deze kinderen de hulp ook de komende jaren nodig hebben. De onvermijdelijke structurele kostenuitzetting bedraagt afgerond € 30.000.

Invoering inkomensafhankelijke eigen bijdrage en afschaffing hulp bij het huishouden als maatwerkvoorziening.

De invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage is uitgesteld tot 2028. In het coalitieakkoord van het kabinet is afgesproken dat huishoudelijke hulp als Wmo-maatwerkvoorziening met ingang van 1 januari 2029 wordt geschrapt. Het is onzeker of beide zaken daadwerkelijk worden ingevoerd en wanneer precies. Daarom wordt er in deze perspectiefnota nu geen rekening mee gehouden.

Korting op regio inkomsten Beschermd Wonen

We stellen de inkomsten op beschermd wonen, die we vanuit Nijmegen ontvangen, neerwaarts bij. Basis hiervoor is de meest recente regioprognose vanuit centrumgemeente Nijmegen. De prognose vanuit de regio is opgesteld t/m 2027. Voor de jaren erna trekken we deze lijn door. Vooralsnog houden we de huidige uitgavenprognose aan, totdat we een beleidsplan hebben opgesteld. De inkomsten vanuit de centrumgemeente worden in 2027 ca. € 267.000 lager en in de jaren daarna bedraagt de neerwaartse bijstelling € 200.000.

Met de middelen vanuit de centrumgemeente Nijmegen kan de gemeente Druten blijven voldoen aan de gestelde kwaliteitsnormen voor Beschermd Wonen, zoals opgenomen in het Programma van Eisen Beschermd Wonen 2025. Hiermee wordt bijgedragen aan een toekomstbestendige en passende ondersteuning voor kwetsbare inwoners binnen de gemeente Druten.

Toevoegen formatie Beschermd Wonen

Vanuit centrumgemeente Nijmegen krijgen we jaarlijks budget voor formatie voor Beschermd wonen. We stellen voor om de structurele kosten ad € 30.705 voor uitbreiding van de formatie (voor de jaren 2026 t/m 2028) met 0,3 fte voor WMO Beschermd Wonen/ Maatschappelijke Opvang te dekken uit de middelen die we vanuit Nijmegen ontvangen. We verwerken dit op budgettaire neutrale wijze in de meerjarenbegroting.

Programma 7 Gezondheid en Milieu

Algemene begraafplaats

Vanwege een eerder faillissement worden de huuropbrengsten van de begraafplaats niet langer ontvangen. De geraamde opbrengsten van afgerond € 5.000 worden daarom bijgesteld naar € 0.

Prijsaanpassing DAR

DAR heeft aangegeven dat de financiële uitgangspunten waaronder het indexatiebeleid van de afgelopen 12 jaar heeft geleid tot scheefgroei tussen hun kosten en opbrengsten. De afgelopen 2 jaar heeft DAR samen met haar opdrachtgevers en aandeelhouders het financiële beleid onder de loep genomen om het toekomstbestendig te maken. Dit heeft geleid tot een positief herverdeeffect en nadelig inhaaleffect op de indexering van 3%. Per saldo rest een voordeel voor onze gemeente van € 70.000. We verwerken dit op neutrale wijze door aanpassing van de afvalstoffenheffing/reinigingsrechten.

Programma overstijgend

Actualisatie kapitaallasten

De kapitaallasten voor 2027 tot en met 2030 vallen lager uit dan voorzien in de programmabegroting 2026. Dit wordt verklaard door latere afronding van een aantal geplande investeringen waardoor de afschrijvingslasten ook opschuiven. Daarnaast is er bij de jaarrekening 2025 een aantal kredieten afgesloten met een positief resultaat, waardoor de afschrijvingslasten structureel lager uitvallen dan opgenomen in de meerjarenbegroting 2027-2030. De totale vrijval aan kapitaallasten bedraagt in 2027 € 358.351, aflopend tot € 46.825 in 2030.

1.4 Nieuw beleid

De hierna genoemde budgetten, gegroepeerd per programma, van de begroting 2026 en de volgende jaren behoeven incidentele of structurele aanpassing. Dit op basis van nieuw beleid. In de tabellen op pagina's 22 t/m 24 zijn de financiële gevolgen in een totaaloverzicht samengebracht.

1.4.1 Nieuw beleid (incidenteel)

Programma 1 Openbare orde en veiligheid

Benchmark team Toezicht en Handhaving en Openbare Orde en Veiligheid

Gemeenten krijgen steeds meer taken en rondom de uitvoering spelen er hogere ambities en verwachtingen. Zowel vanuit het bestuur als vanuit inwoners en ondernemers. We kunnen echter niet alles en soms speelt gevoel een grote rol in plaats van feiten of cijfers. In plaats van meldingsgericht handhaven willen we de stap maken naar risicogericht handhaven, zodat we vooral handhaven waar we het verschil in openbare orde en veiligheid kunnen maken. We geven daarmee beter opvolging aan risicogerichte meldingen zoals (brand)veiligheid, ondermijning etc. en behouden ruimte voor aankomend (lokaal) beleid of landelijke en regionale ontwikkelingen. Een objectieve benchmark moet ons meer inzicht geven of we onze formatie op orde hebben. Voor nu en in de toekomst. De kosten van de benchmark ad € 8.025 brengen we ten laste van de eenmalige middelen.

Tijdelijke projectleider maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht

Nederland heeft te maken met een verslechterende veiligheidsomgeving. Geopolitieke spanningen en hybride dreigingen, zoals cyberaanvallen en sabotage, vergroten de kans op langdurige uitval van vitale voorzieningen zoals stroom, drinkwater, telecommunicatie en betalingsverkeer. Gemeenten hebben een centrale rol in het voorbereiden op dit soort crisissen. Dit vraagt om het beschermen van cruciale processen, het borgen van besluitvorming en het versterken van samenwerking met partners en inwoners. Uit landelijke en regionale signalen blijkt dat veel gemeenten hier nog onvoldoende op zijn ingericht. Ook voor de gemeenten Druten en Wijchen geldt dat kwetsbaarheden aanwezig zijn in onder andere bedrijfscontinuïteit, informatievoorziening en zelfredzaamheid van inwoners. Om te zorgen dat de gemeenten Druten en Wijchen goed zijn voorbereid op een mogelijke crisis is het noodzakelijk om voor dit complexe en urgente thema een tijdelijke projectleider aan te stellen voor 36 uur per week van 1 juli 2026 tot en met 31 december 2027. De projectleider voert regie, borgt de samenhang en zorgt voor voortgang bij onder andere de pilot noodsteunpunten en het realiseren van een lokaal plan van aanpak, in aansluiting op landelijke en regionale kaders. Het Drutens aandeel in de kosten bedraagt € 67.200 verdeeld over 2026 en 2027.

Programma 3 Economie

Biodiversiteitsvergroening bedrijventerrein Westerhout

Bedrijventerrein Westerhout is zeer verstedend en heeft een gedateerd karakter. Door een start te maken met biodiversiteitsvergroening verhogen we de klimaatadaptatie en biodiversiteit van het bedrijventerrein. Het vestigingsklimaat en de leefbaarheid van het terrein zullen hier ook een boost door krijgen. Daarnaast is het een goede eerste stap in de revitalisering van bedrijventerrein Westerhout. Dit project is gelinkt aan het coalitieakkoord (milieu) en de Economische Visie 2030. De gemeentelijke bijdrage voor de projectkosten bedraagt € 68.000 en heeft betrekking op maatregelen ter versterking van de biodiversiteit en de klimaatadaptatie. Via de provincie kan aanspraak worden gemaakt op de subsidie 'Toekomstbestendige bedrijventerreinen – Realisatie fysieke maatregelen'. Bij toekenning van deze subsidie ontvangt de gemeente, mede op basis van cofinanciering, een bijdrage van € 68.000. In dat geval bedragen de totale projectkosten € 136.000, bestaande uit de gemeentelijke bijdrage en de provinciale subsidie.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Preventieve aanpak bescherming en behoud monumenten

Het college heeft besloten tot het laten uitvoeren van een nulmeting als startpunt van de preventieve aanpak voor bescherming en behoud monumenten. Op deze manier ontstaat er inzicht in de staat van onderhoud van alle monumentale panden in de gemeente Druten. Een preventieve aanpak draagt bij aan het vroegtijdig zicht hebben op de staat van het onderhoud van het monument. We hebben hierdoor meer grip op een goede kwaliteit van de gemeentelijke – en rijksmonumenten. De eenmalige kosten hiervan bedragen in 2026 € 35.000.

Actualiseren archeologische verwachtingskaart Druten

De huidige archeologische kaart is verouderd en moet geactualiseerd worden. Dit moet worden gedaan door een gespecialiseerd bureau. De gemeente heeft de plicht om archeologische informatie up to date te houden en die informatie inzichtelijk te maken in het Omgevingsplan. Met een geactualiseerde verwachtingskaart voldoen we aan die verplichting. De incidentele kosten voor de actualisatie bedragen € 46.000.

Programma 6 Sociaal Domein

Stichting 't Tjillhonk subsidie

Stichting 't Tjillhonk biedt een laagdrempelige ontmoetingsplek voor jeugd in Deest en bereikt wekelijks een brede groep kinderen en jongeren. De activiteiten dragen bij aan ontmoeting en preventie. Voor 2027 is een subsidieaanvraag ingediend van € 7.000. Met het opnemen van dit budget wordt de mogelijkheid gecreëerd deze aanvraag te honoreren.

Voortzetten STORM-aanpak

Sinds 2023 wordt de STORM-aanpak (Strong Teens and Resilient Minds) gebruikt in het Rijk van Nijmegen. De STORM-aanpak richt zich op de mentale gezondheid van jongeren op middelbare scholen en in het MBO. Het doel is om somberheid en gedachten aan zelfdoding vroeg te herkennen, jongeren goede voorlichting te geven en op tijd hulp te bieden zodat klachten niet erger worden. Tijdens het overleg PFO Zorg & Onderwijs op 9 april hebben wethouders aangegeven dat zij deze aanpak willen voortzetten en uitbreiden. We nemen de kosten voor de jaren 2027 en 2028, € 21.470 resp. € 16.760 op in deze perspectiefnota met dekking uit de reserve Sociaal domein.

Programma 7 Gezondheid en Milieu

Overgang van GALA naar AZWA

Vanaf 2027 gaan de zorgakkoorden GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) en IZA (integraal Zorg Akkoord) over in het AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord). Dit heeft gevolgen voor de hoogte van de financiering en de wijze waarop deze wordt uitgekeerd. Op dit moment is nog onduidelijk welk bedrag Druten in 2027-2029 krijgt uitgekeerd, o.a. vanwege regionale afspraken die hierover gemaakt moeten worden. Bij de behandeling van de begroting verwachten wij een beter beeld te hebben of dit voldoende zal zijn om de GALA-onderdelen in 2027 door te zetten onder het AZWA.

Opzetten beheeradministratie mandelige watergangen

De overeenkomst 'mandelige watergangen' is gedateerd en moet geactualiseerd worden. Hiervoor is het noodzakelijk dat er een beheeradministratie wordt opgezet en een nieuwe overeenkomst wordt gemaakt. De eenmalige kosten hiervan bedragen € 18.700.

Uitvoerings- en Handhavingsstrategie vergunningverlening

Voor het uitvoeren van een risico-analyse vergunningverlening in het kader van de omgevingswet is eenmalig € 5.000 nodig.

Programma 8 Wonen en Bouwen

Realisatiestimulans

Voor elke betaalbare woning waarvan de bouw start in het betreffende jaar, ontvangt de gemeente € 7.000 van het Rijk. De bedragen voor 2026 tot en met 2028 zijn resp. € 1.092.000, € 133.000 en € 126.000 en zijn gebaseerd op de woningbouwmonitor. Conform voorstel bij de jaarrekening worden de middelen toegevoegd aan de nieuw te vormen reserve Woonfonds. In het tweede kwartaal 2026 leggen we de beleidsuitgangspunten voor de inzet van deze middelen voor.

Volkshuisvesting, voortzetten co-financiering Wooncoach Woonwaarts

In 2024 heeft het college besloten tot en met 2026 middelen beschikbaar te stellen voor de cofinanciering van de wooncoach van Woonwaarts. Dit draagt bij aan de doorstroming op de woningmarkt en het langer zelfstandig thuis wonen van ouderen. De kosten zien op voortzetting van de cofinanciering van € 20.000 per jaar voor 2027 en 2028. Deze kosten worden gedekt uit de middelen die via de algemene uitkering zijn ontvangen voor de uitvoering van de Wet regie volkshuisvesting.

Uitvoering volkshuisvestingsprogramma

Voor de uitvoering van het verplicht onderdeel wet regie volkshuisvesting dat op 1 juli 2027 gereed moet zijn wordt incidenteel € 10.000 beschikbaar gesteld in 2027. Ook dit bedrag wordt gedekt uit de algemene uitkering.

1.4.2 Nieuw beleid (structureel)

Programma 2 Verkeer en vervoer

Uitbreiding formatie toezichthouders kabels en leidingen

Vanwege een sterke toename van werkzaamheden door netcongestie is structurele uitbreiding van de formatie voor toezicht op kabels en leidingen noodzakelijk. De structurele uitbreiding van de formatie wordt op budgettaire neutrale wijze gedekt uit hogere legesopbrengsten van € 51.000.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Volwassenenfonds sport en cultuur

Vanaf 1 mei 2023 is de gemeente Druten aangesloten bij het Volwassenenfonds Sport en Cultuur door middel van een pilot. In 2025 en 2026 is de pilot positief geëvalueerd. In 2025 zijn er 94 aanvragen goedgekeurd. Het aanbod sluit aan op een behoefte van inwoners in een kwetsbare positie en het draagt bij aan de doelen op armoede, gezondheid, sport en cultuurbeleid. Voor de voorziening willen we met ingang van 2027 € 35.000 structureel opnemen in onze begroting.

Brede regeling Combinatiefuncties

Per 1 januari 2027 gaat de nieuwe Brede Regeling Combinatiefuncties in. Dit betekent dat de inzet van de combinatiefunctionarissen sport-onderwijs anders ingevuld moeten worden. Dit geldt ook voor de benodigde cofinanciering. Het huidige convenant Actief Maas en Waal stopt per 1 januari 2027. Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuwe invulling van de Brede Regeling Combinatiefuncties. Er ontstaat, door het wegvallen van een (groot deel) van de combinatie sport-onderwijs, ruimte voor nieuwe functies. Er is op dit moment niet duidelijk welke financiële middelen de gemeente ontvangt voor deze regeling. Bij de behandeling van de begroting verwachten we een beter beeld te hebben van de invulling van de regeling en het financiële plaatje.

Financiering sportstimuleringsbeleid vanaf 2027

De gemeente Druten wil dat alle inwoners kunnen sporten en bewegen. De afgelopen jaren hebben we daarom geïnvesteerd in sportstimulering. De financiering voor deze programma's komt deels uit rijksbijdragen voor het GALA en het Lokaal Sportakkoord, en uit het budget toekomstplannen sportverenigingen behorende bij het collegeprogramma. Deze bijdragen stoppen op 1 januari 2027. Om het huidige (minimale) sportstimuleringsbeleid voort te zetten, zijn middelen in de gemeentelijke begroting nodig. Daarom stellen we voor om structureel een bedrag ad € 25.000 te reserveren voor de uitvoering van dit beleid.

Programma 6 Sociaal Domein

De Voorzieningenwijzer

De Voorzieningenwijzer is een instrument dat tegemoet komt aan één van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport naar de effectiviteit van het armoedebestrijdingsbeleid. Het kan rekenen op een uitgebreid draagvlak onder partners, consultants en gebruikers. Door het nu af te nemen, gelijk met Wijchen, ontstaat een kostenvoordeel. We stellen voor de komende drie jaar € 7.700 per jaar beschikbaar, met budgetneutrale dekking uit de reserve sociaal Domein.

Wet integrale suïcidepreventie

Sinds 1 januari 2026 is de Wet Integrale Suïcidepreventie in werking getreden. Deze wet geeft gemeenten een wettelijke taak om structureel aan de slag te gaan met suïcidepreventie. Via de septembercirculaire 2025 is hiervoor met ingang van 2026 € 9.000 gelabeld. We zetten deze middelen nu over naar het juiste taakveld. Dit betreft een budgetneutrale verschuiving.

Hervormingsagenda jeugd

We wilden in 2026 beginnen met het inzetten van (basis)hulp binnen het Sociaal Team. Het plan was om in de deze perspectiefnota 2026 een meerjarig financieel beeld te geven van de gevolgen van de hervormingsagenda. Daarbij gaat het vooral om de kosten voor het opzetten van een sterk Sociaal Team in onze gemeente. Er moeten echter nog bestuurlijke keuzes worden gemaakt, onder andere over de juridische inrichting van de Sociaal Teams. Bij de begroting komen we daarom met een meerjarige financiële prognose. Hoe deze eruitziet, hangt af van de keuzes die nog gemaakt worden. De middelen die we in 2026 nog niet kunnen uitgeven door deze juridische en bestuurlijke keuzes, nemen we mee als dekking in de meerjarenbegroting voor 2027 en verder.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Vervanging riolering Hooistraat

Een deel van de riolering in de Hooistraat is in 2007 en 2014 vervangen. Het resterende gedeelte van de riolering in de Hooistraat is aangelegd in 1933. Deze leidingen zijn in 2022 geïnspecteerd. Uit de inspecties blijkt dat op diverse plekken in de riolering schades aanwezig zijn die op korte termijn aangepakt moeten worden. We stellen voor om een aanvullend krediet beschikbaar te stellen in 2026 van € 656.899 voor de uitvoering van de werkzaamheden. De kapitaallasten hiervan ter hoogte van € 19.514 dekken we ingaande 2028 uit de rioolheffing.

Formatie beleidsadviseur dierenwelzijn

Dierenwelzijn is een actuele uitdaging die steeds meer om aandacht vraagt en daarmee om een structurele en integrale aanpak. Het organisatieadvies over de ambtelijke belegging dierenwelzijn is 9 uur (0,25 fte) structurele capaciteit voor het thema dierenwelzijn voor de Werkorganisatie Druten en Wijchen te maken. Daarvan is 0,08 fte ofwel € 8.000 voor Druten.

AED netwerk en reanimatiecursussen

We continueren het dekkend AED netwerk inclusief onderhoud van de AED's en de gratis reanimatiecursussen voor de inwoners. Het structureel benodigde budget hiervoor bedraagt € 26.000.

Beheer mandelige watergangen

De gemeente heeft de rol van 'beheerder' bij de mandelige watergangen. Binnen de eigen organisatie is deze rol niet te beleggen. Hiervoor moet externe expertise worden ingehuurd. We ramen hiervoor met ingang van 2027 jaarlijks een bedrag van € 16.680. Deze structurele kosten voor het uitvoeren van de beheertaak brengen we in rekening bij de deelnemers in de mandeligheid waardoor de structurele opbrengsten met hetzelfde bedrag toenemen

Hoofdstuk 2. "1e Rapportage 2026"

2.1 Eenmalige bijstellingen begroting 2026

Voor het lopende jaar hebben we een beoordeling gedaan op alle exploitatiebudgetten. We rapporteren de jaareindeverwachting ten opzichte van de actuele begroting 2026 en stellen de begroting voor het lopende jaar hierop bij. Het doel van de rapportage is om snel inzicht te krijgen in de stand van zaken voor het lopende jaar, met de financiën als uitgangspunt.

In onderstaande tabel presenteren we de grootste afwijkingen per programma. In de bijlage vindt u meer in detail een toelichting op deze posten.

Bedragen x €1.000 (-/- is nadelig)

Prog	Programma	Grote afwijkingen	Structureel	Incidenteel	Totaal
0	Bestuur en ondersteuning	Vrijval stelpost regionale samenwerking	50		50
0	Bestuur en ondersteuning	Rente	80		80
0	Bestuur en ondersteuning	OZB inkomsten	43		43
0	Bestuur en ondersteuning	Verkiezingsavond		-25	-25
0	Bestuur en ondersteuning	WDW bijdrage	-320		-320
1	Veiligheid	Veiligheid	50		50
2	Verkeer en Vervoer	Gladheidsbestrijding	-70		-70
2	Verkeer en Vervoer	Onderzoek fietsroutes	45		45
4	Onderwijs	DRAN	93		93
5	Sport, Cultuur en Recreatie	Uitgestelde groenprojecten 2025		-60	-60
5	Sport, Cultuur en Recreatie	Groenbestek	-139		-139
5	Sport, Cultuur en Recreatie	Bijstelling Gelenberg exploitatie	-150		-150
6	Sociaal Domein	Bijzondere bijstand	-50		-50
6	Sociaal Domein	MGR Loonkostensubsidie	-39		-39
6	Sociaal Domein	BUIG rijksbijdrage	757		757
6	Sociaal Domein	BUIG bijstandsuitkeringen	-477		-477
6	Sociaal Domein	MGR WSW	167		167
6	Sociaal Domein	MGR participatie	-116		-116
6	Sociaal Domein	WMO hulpmiddelen	-40		-40
6	Sociaal Domein	Schuldhelpverlening	40		40
6	Sociaal Domein	GGZ	-90		-90
6	Sociaal Domein	Jeugdzorg	-28		-28
6	Sociaal Domein	Jeugdzorg LTA	-250		-250
6	Sociaal Domein	Jeugdzorg GGZ	-175		-175
6	Sociaal Domein	Beschermd wonen	-125		-125
7	Volksgezondheid en milieu	MARN dividend		118	118
8	Wonen en Bouwen	Exploitatieovereenkomsten woningbouw	110		110
8	Wonen en Bouwen	Omgevingswet	26		26
			0		0
		Overig	-33		-33
			-641	33	-608

2.2 Actualisatie reserves 2026-2030

De voorgestelde reservemutaties voor de begrotingsjaren 2026-2030 treft u hieronder in tabelvorm aan.

(Bedragen in € -/- = afname reserve)							
Pag. nr.	Wijzigingen t.l.v. reserves	2026	2027	2028	2029	2030	Reserve
6	Storting jaarrekening resultaat 2025	1.540.000					Algemene reserve
bijlage 1	Implementatie BSR	-881.566					BR implementatie BSR
15	Realisatiestimulans	1.092.000	133.000	126.000			Woonfonds
14	Storm Aanpak		-21.470	-16.760			Sociaal domein
16	Voorzieningenwijzer	-3.000	-7.700	-7.700	-7.700		Sociaal domein
bijlage 1	Onderhoud wegen	-287.000					Onderhoud wegen
7	Voetbalvereniging DIO'30	-209.720	3.465	200.105	3.465	3.465	Renovatie voetbalvelden
bijlage 1	Landelijk Transitiearrangement	-250.000					Sociaal domein
	Saldo	1.000.714	107.295	301.645	-4.235	3.465	

Hoofdstuk 3. Gemeenschappelijke regelingen

Algemeen

In uw raadsvergadering van 18 juni stelt u zienswijzen op diverse gemeenschappelijke Regelingen vast. In dit hoofdstuk verwerken we de meerjarige financiële consequenties van deze (concept) zienswijzen. Deze worden hieronder in tabelvorm gepresenteerd.

<i>Structurele doorwerkingen</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>2030</i>
<i>Gemeenschappelijke regelingen</i>	-504.651	-542.957	-587.280	-634.084
VRGZ	-178.653	-258.575	-234.021	-153.367
Groene Metropool	-7.973	-5.989	-3.517	-876
GGD	-38.000	-38.950	-39.924	-40.922
DRAN	91.535	106.117	121.742	131.641
MGR (module werkbedrijf)	-61.000	-117.000	-118.000	-176.000
MGR (IRVN)	-58.560	-58.560	-58.560	-58.560
WDW	-252.000	-170.000	-255.000	-336.000

GGD ontvlechting bedrijfsvoering

In de conceptbegroting voor 2027 zit met name een stijging van de kosten door indexatie en inwonertoeename. De incidentele frictiekosten en structurele meerkosten voor de ontvlechting van de bedrijfsvoering met de VRGZ volgen op een later moment en zijn nu nog niet financieel vertaald. Indicatief zijn deze kosten voor Druten zo'n € 60.000 incidenteel en € 25.000 structureel. We wachten de begrotingswijziging vanuit de GGD af. Deze komt in de loop van 2026.

Hoofdstuk 4. Zero Based Budgeting (ZBB)

4.1 Inleiding

De gemeente Druten heeft besloten een pilot Zero Based Budgeting uit te voeren om ervaring op te doen met deze systematiek. De belangrijkste reden om te starten met ZBB is de behoefte aan een herkenbare en realistische begroting waar sprake is van samenhang tussen ambities, doelen en activiteiten. ZBB ondersteunt dit. Daarnaast leeft de verwachting dat ZBB kan bijdragen aan een efficiëntieslag en mogelijke kostenreductie.

Recent heeft u een informatienota ontvangen waarin een evaluatie is gegeven van de pilot. Voor een nadere toelichting en uiteenzetting verwijzen wij u naar deze informatienota.

4.2 Financiële uitkomsten pilot

De opbrengsten die voortkomen uit de pilot ZBB zijn onder te verdelen in twee categorieën: "Lucht" en "Realistische ramingen". Op de taakvelden "Crisisbeheersing/brandweer" en "Openbare orde en veiligheid" is voor afgerond € 23.000 lucht uit de begroting gehaald door alle budgetten op het laagste niveau kritisch te bekijken en opnieuw op te bouwen. Daarentegen is op het taakveld "Sportbeleid en activering" de conclusie van de pilot dat er op basis van realistische ramingen op onderdelen juist middelen toegevoegd moeten worden om alle contractuele afspraken op een correcte manier in de meerjarenbegroting te verwerken.

In tabelvorm onderstaand de recapitulatie van de pilot:

Samenvatting (- = nadelig)				2026	2027	2028	2029	2030
Categorie	LUCHT			21.846	22.393	22.970	23.544	23.768
Categorie	Realistisch ramen			-115.829	-154.920	-153.247	-162.578	-192.107
totaal				-93.983	-132.527	-130.277	-139.033	-168.339

In deze perspectiefnota is de categorie "realistisch ramen" verwerkt in hoofdstuk 1.3 (bestaand beleid structureel). De bedragen voor 2026 zijn onderdeel van de verwerking in hoofdstuk 2, bijstellingen 2026.

4.3 Vervolgproces

Na de succesvolle pilot met ZBB gaat de gemeente Druten de methode verder invoeren. Het doel is om in 2028 een begroting te hebben die helemaal is opgebouwd volgens de ZBB-methode.

Het invoeren van ZBB is een complex en tijdrovend proces. Daarom kiest de gemeente voor een stap-voor-stap aanpak. De methode wordt geleidelijk ingevoerd.

Tegelijkertijd staan de gemeentefinanciën onder druk. Daarom wordt er eerst gekeken naar de taakvelden waar mogelijk de meeste winst te behalen is. Voor deze taakvelden wordt de begroting van 2027 opgesteld volgens de ZBB-methode. In een latere fase volgen de taakvelden waar naar verwachting minder winst te behalen is.

Hoofdstuk 5. Financiële effecten incidenteel en structureel

Op deze en volgende pagina's treft u de tabel "incidenteel meerjarenperspectief" en "Structureel meerjarenperspectief" aan, waarin tevens het exploitatiesaldo 2026 wordt gepresenteerd.

(bedragen in € - /- = nadelig)						
Pag. nr.	Incidenteel meerjarenperspectief	2026	2027	2028	2029	2030
	Incidenteel saldo programmabegroting 2026	-193.341	-101.378	0	0	0
	Incidentele effecten perspectiefnota 2026	-133.125	-70.300	-20.000	0	0
	Nieuw beleid (incidenteel)					
	Programma 1 Veiligheid					
13	Benchmark Team Toezicht/Handhaving en OOV	-8.025				
13	Projectleider maatschappelijke weerbaarheid	-22.400	-44.800			
	Programma 3 Economie					
13	Biodiversiteitsvergroening Westerhout	-68.000				
	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
14	Aanpak bescherming en behoud monumenten	-35.000				
14	Archeologische verwachtingskaart	-46.000				
	Programma 6 Sociaal Domein					
14	Subsidie stichting 't Tjillhonk		-7.000			
14	STORM-aanpak		-21.470	-16.760		
14	Dekking STORM-aanpak uit reserve Sociaal Domein		21.470	16.760		
	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu					
14	Beheeradministratie mandelige watergangen	-18.700				
14	Uitvoerings- en handhav.strategie vergunningverlening	-5.000				
	Programma 8 Wonen en Bouwen					
15	Realisatiestimulans	1.092.000	133.000	126.000		
15	Middelen Realisatiestimulans naar reserve Woonfonds	-1.092.000	-133.000	-126.000		
15	Co-financiering Wooncoach		-20.000	-20.000		
15	Uitvoering Volkshuisvestingsprogramma		-10.000			
	Totaal nieuw beleid incidenteel	-203.125	-81.800	-20.000	0	0
	Bestaand beleid (incidenteel)					
	Programma 4 Onderwijs					
7	Gymastiekvoorziening De Kubus		-19.500			
	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
7	DIO'30 Ombouw natuurgrasveld naar kunstgrasveld	-209.720	3.465	200.105	3.465	3.465
7	Mutatie Reserve renovatie voetvalvelden	209.720	-3.465	-200.105	-3.465	-3.465
	Programma 6 Sociaal Domein					
7	Participatiecoach	37.000	31.000			
7	Verlenging noodopvang asiel		-120.000	-120.000	-40.000	
7	Huurinkomsten vanuit COA		120.000	120.000	40.000	
7	Oekraïne opvang		-1.153.750			
7	Rijksbijdrage Oekraïne opvang		1.153.750			
	Totaal bestaand beleid incidenteel	37.000	11.500	0	0	0
	Rapportage 2026 (incidenteel)					
	Programma 0 Bestuur					
Bijl. 1	Verkiezingsavond	-25.000				
	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
Bijl. 1	Uitgestelde groenprojecten 2025	-60.000				
	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu					
Bijl. 1	Marn dividend	118.000				
	Totaal rapportage 2026	33.000	0	0	0	0
	Saldo Incidenteel meerjarenperspectief	-326.466	-171.678	-20.000	0	0

Pag. nr.	Structureel meerjarenperspectief	2026	2027	2028	2029	2030
	Structureel saldo bgr 2026-2030 na bestemming	340.008	231.087	-649.366	-1.960.462	-1.750.426
	Effecten uit eerdere Raadsbesluiten	-58.000	-25.500	-35.500	-8.000	-8.000
6	Tijdelijke huisvesting 't Geerke te Puiflijk	-50.000	-17.500	-27.500		
6	Jongerenraadsvergadering	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
	Bestaand beleid structureel	0	-216.030	-354.040	-386.255	-419.152
	Programma 0 Bestuur en ondersteuning					
8	Notulering raad(scommissies)		3.581	3.671	3.762	3.857
8	OZB eigenaren woning		-1.921	-24.709	-48.632	-73.736
8	OZB eigenaren niet-woning		47.032	48.259	49.466	50.702
8	Overige gemeentelijke eigendommen zakelijke lasten		-6.830	-6.830	-6.830	-6.830
8	Reclamebelasting		2.750	2.750	2.750	2.750
	Programma 1 Veiligheid					
21	Taakveld 1.1. Crisisbeheersing/brandweer realistische raming ZBB		-3.939	-4.038	-4.139	-4.219
21	Taakveld 1.2 OOV realistische raming ZBB		-3.182	-3.247	-3.328	-3.411
	Programma 3 Economie					
8	Verhuur bondsgebouw inkomst correctie		-5.263	-5.400	-5.535	-5.673
8	Huur bondsgebouw		-9.500	-9.750	-10.000	-10.250
	Programma 4 Onderwijs					
8	Schoolzwemmen De Kom		-21.471	-22.345	-22.241	-22.597
	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
9	Subsidie openbare bibliotheek		-2.738	-2.738	-2.738	-2.738
9	Vrijval stelpost SPUK sport		16.735	17.153	17.582	17.582
9	Budgetsubsidie Bogerdtheater		-33.211			
9	Lokale omroep		-813	14.610	14.975	15.349
9	Exploitatie De Gelenberg		-147.799	-145.961	-155.109	-184.477
	Programma 6 Sociaal Domein					
9	Voorlopig BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten)		770.237	789.493	809.231	969.143
10	Doorrekening rekentech.uitgangspunten uitkeringen P-Wet		-485.236	-577.031	-605.672	-774.392
10	Doorrekening rekentech.uitgangspunten uitkeringen IOAW		23.642	45.765	92.530	114.359
10	Kosten bijzondere bijstand		-50.000	-20.000	-20.000	-20.000
10	WMO hulpmiddelen		-41.040	-42.066	-43.118	-44.196
10	WMO hulpmiddelen klanttevredenheidsonderzoek		-5.200	-5.330	-5.463	-5.600
10	Schuldhelpverlening (budgetruimte)		40.000	41.000	42.025	43.076
10	WMO vervoer indicatie (budgetruimte)		20.000	20.000	20.000	20.000
10	WMO begeleiding		-92.340	-94.649	-97.015	-99.440
10	Meerkosten indexering tarieven WMO/Jeugd inkoop		-87.650	-89.842	-92.088	-94.390
11	Meerkosten indexering Welzijnsinstellingen		-15.750	-16.144	-16.547	-16.961
11	Bijdrage ROB		-7.875	-8.072	-8.274	-8.481
11	Jeugd GGZ		-175.000	-179.375	-183.859	-188.456
11	Zorg binnen Onderwijs		-29.005	-29.730	-30.474	-31.235
11	Regioinkomsten Beschermd Wonen		-267.424	-200.000	-200.000	-200.000
11	Bijdrage aan WDW formatie 0,3 fte Beschermd Wonen	-30.705	-30.705	-30.705		
11	Dekking formatie uit centrumregio middelen	30.705	30.705	30.705		
	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu					
12	Huurinkomsten algemene begraafplaats		-5.171	-5.300	-5.438	-5.713
12	Prijsaanpassing DAR		70.000	70.000	70.000	70.000
12	Dekking prijsaanpassing DAR		-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
	Programma overstijgend					
12	Vrijval kapitaallasten		358.351	155.816	127.924	146.825

(bedragen in € -/- = nadelig)						
Pag. nr.	Structurele doorwerkingen	2026	2027	2028	2029	2030
	Nieuw beleid structureel	-4.000	-94.000	-94.000	-94.000	-94.000
	Programma 2 Verkeer en vervoer					
16	Uitbreiding formatie toezichthouders kabels/leidingen		-51.000	-51.000	-51.000	-51.000
16	Toename legesopbrengsten kabels/leidingen		51.000	51.000	51.000	51.000
	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
16	Volwassenenfonds sport en cultuur		-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
16	Sportstimuleringsbeleid		-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
	Programma 6 Sociaal Domein					
16	Voorzieningenwijzer	-3.000	-7.700	-7.700	-7.700	
16	Dekking Voorzieningenwijzer	3.000	7.700	7.700	7.700	
16	Wet integrale Suicidepreventie verschuiving	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
16	Wet integrale Suicidepreventie verschuiving	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu					
17	Riolering Hooistraat kapitaallasten			-19.514	-19.514	-19.514
17	Dekking kapitaallasten Hooistraat uit rioolheffing			19.514	19.514	19.514
17	Formatie beleidsadviseur dierenwelzijn	-4.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
17	AED netwerk en reanimatiecursussen		-26.000	-26.000	-26.000	-26.000
17	Beheer mandelige watergangen		-16.680	-16.680	-16.680	-16.680
17	Doorbelasting beheer watergangen aan deelnemers		16.680	16.680	16.680	16.680
	Gemeenschappelijke regelingen	0	-504.651	-542.957	-587.280	-634.084
20	VRGZ		-178.653	-258.575	-234.021	-153.367
20	Groene Metropool		-7.973	-5.989	-3.517	-876
20	GGD		-38.000	-38.950	-39.924	-40.922
20	DRAN		91.535	106.117	121.742	131.641
20	MGR (module werkbedrijf)		-61.000	-117.000	-118.000	-176.000
20	MGR (IRVN)		-58.560	-58.560	-58.560	-58.560
20	WDW		-252.000	-170.000	-255.000	-336.000
	Zero based budgetting (ZBB)	0	22.394	22.970	23.544	23.769
21	Taakveld 1.1 Onderdeel Rampenbestrijding		1.602	1.644	1.685	1.727
21	Taakveld 1.1 Bluswatervoorzieningen		12.755	13.088	13.415	13.682
21	Taakveld 1.2 Openbare Orde en Veiligheid		8.037	8.238	8.444	8.360
	Financiële effecten 1e rapportage 2026	-641.000	0	0	0	0
Bijl. 1	Vrijval stelpost regionale samenwerking	50.000				
Bijl. 1	Rente	80.000				
Bijl. 1	OZB inkomsten	43.000				
Bijl. 1	WDW bijdrage	-320.000				
Bijl. 1	Veiligheid	50.000				
Bijl. 1	Gladheidsbestrijding	-70.000				
Bijl. 1	Onderzoek fietsroutes	45.000				
Bijl. 1	DRAN	93.000				
Bijl. 1	Groenbestek	-139.000				
Bijl. 1	Bijstelling Gelenberg exploitatie	-150.000				
Bijl. 1	Bijzondere bijstand	-50.000				
Bijl. 1	MGR Loonkostensubsidie	-39.000				
Bijl. 1	BUIG rijksbijdrage	757.000				
Bijl. 1	BUIG bijstandsuitkeringen	-477.000				
Bijl. 1	MGR WSW	167.000				
Bijl. 1	MGR participatie	-116.000				
Bijl. 1	WMO hulpmiddelen	-40.000				
Bijl. 1	Schuldhulpverlening	40.000				
Bijl. 1	GGZ	-90.000				
Bijl. 1	Jeugdzorg	-28.000				
Bijl. 1	Jeugdzorg LTA	-250.000				
Bijl. 1	Jeugdzorg GGZ	-175.000				
Bijl. 1	Beschermde wonen	-125.000				
Bijl. 1	Exploitatieovereenkomsten woningbouw	110.000				
Bijl. 1	Omgevingswet	26.000				
Bijl. 1	Overige afwijkingen	-33.000				
	Financiële effecten meicirculaire 2026	-355.000	815.000	985.000	821.000	961.000
Bijl. 2	Uitkomsten meicirculaire 2026	-355.000	815.000	985.000	821.000	961.000
	Structureel saldo	-717.992	228.300	-667.893	-2.191.453	-1.920.893
	Saldo incidenteel	-326.466	-171.678	-20.000	0	0
	Saldo exploitatie totaal na Perspectiefnota 2026	-1.044.458	56.622	-687.893	-2.191.453	-1.920.893

Hoofdstuk 6. Provinciaal toezicht

6.1 Algemeen

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Druten te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Ieder jaar besluit de provincie, op grond van artikel 203 van de Gemeentewet, voor 1 januari of de gemeente voor het komende begrotingsjaar onder repressief of preventief toezicht valt.

Er is altijd sprake van repressief toezicht als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- De begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand wordt gebracht.
- De jaarrekening en begroting zijn op tijd ingezonden. De jaarrekening vóór 15 juli van het jaar volgend op het verslagjaar en de begroting vóór 15 november van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.

We voldoen op dit moment aan bovenstaande toets van de provincie, omdat we een structureel positief resultaat voor 2027 verwachten.

6.2 Inzet surplus algemene reserve

In de notitie incidenteel/structureel van de VNG is een nieuwe maatregel aangekondigd. Dankzij deze maatregel kunnen gemeenten vanaf 2024 reserves en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten. Hierdoor kunnen gemeenten het surplus in de algemene reserve (de reserve waar geen bestemming aan is gegeven) aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten. Van dit vrij besteedbare deel, het surplus, mogen gemeenten jaarlijks maximaal 10% inzetten om structurele lasten af te dekken. Op basis van de concept-jaarrekening 2025 van Druten bedraagt dit surplus afgerond € 12 miljoen en hiervan mag je 10% inzetten om structurele lasten af te dekken. Voor de inzet van het surplus van de algemene reserve geldt echter de voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20% is en blijft. De solvabiliteit geeft aan welk deel van onze bezittingen is betaald met spaargeld. In vaktermen is dat het eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

Dit deel wordt dan tot 'structurele baat' bestempeld. Ook moet het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder (de provincie) voldoende zijn, gebaseerd op een adequate risico-inventarisatie. Het is aan gemeenten zelf of ze hun reserves daadwerkelijk inzetten. De maatregel is in werking getreden op 1 januari 2024.

Niet uit het oog mag worden verloren dat de (structurele) inzet van een deel van de algemene reserve per definitie toch van tijdelijke aard is, omdat het surplus op enig moment zal zijn uitgeput. In dat geval moeten alternatieve structurele dekkingsmiddelen worden aangewezen. Wij zijn ons hiervan bewust en zullen hier de komende coalitieperiode op moeten anticiperen.

De toezichthouder heeft tevens een aantal richtlijnen meegegeven richting begroting 2027, gezien de bijzondere situatie van de kortingen op het gemeentefonds, de oplossingen uit de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk en de ontwikkelingen jeugdzorg.

- Alle inkomsten uit het gemeentefonds zijn structureel, evenals de kortingen vanaf 2028.
- De aangekondigde maatregelen om de kosten van het jeugdzorgstelsel te beheersen, mag je als stelpost verwerken in de begroting. Daarbij gaat het om de eigen bijdrage op jeugdzorg en het sturen op trajectduur.
- De hogere besparing op de hervormingsagenda vanwege indexering (macro € 507 miljoen) moet worden vertaald in concrete maatregelen. Hiervoor mogen gemeenten geen stelpost opnemen.

We voldoen aan bovenstaande richtlijnen.

6.3 Financiële ontwikkelingen

Onderstaande ontwikkelingen zijn al sinds vorig jaar bekend en gerapporteerd. Aangezien deze een enorme impact hebben op ons normenkader financieel beheer laten we ze nog eens expliciet terugkomen.

Herijking gemeentefonds

Vanaf 1 januari 2023 is het herverdeelmiddel van het gemeentefonds volledig herzien. Het doel van het Rijk is een stabiel verdeelmiddel dat zoveel mogelijk aansluit bij de kosten van gemeenten. Een groeipad zorgt ervoor dat de gevolgen van de herziening beperkt blijven. Tot en met 2026 blijven de financiële gevolgen beperkt tot maximaal € 37,50 per inwoner. Dit geldt voor alle gemeenten. Daarbij maakt het niet uit of een gemeente voordeel of nadeel heeft van het nieuwe verdeelmiddel. Druten heeft een nadeel van het nieuwe verdeelmiddel en in onze berekening van het gemeentefonds is rekening gehouden met het maximale bedrag van € 37,50 per inwoner.

Voor Druten is het nadeel van de herverdeling echter fors groter dan € 37,50 per inwoner, nl ca. € 115 per inwoner. Dit nadeel is meegenomen bij de doorrekening van de meicirculaire 2025 en is zodoende ook onderdeel van het huidige meerjarenperspectief.

Vanaf 2027 wordt een nieuwe vervolgstap gezet in het ingroeipad. De aanpassingen in het model per 1 januari 2027 worden in het voorjaar van 2026 gedeeld met de Tweede kamer. Bedoeling is dat deze worden verwerkt in de meicirculaire 2026. De bedragen die genoemd gaan worden in de meicirculaire 2026 zijn dan ook leidend voor de verwerking in de gemeentelijke begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De uitwerking van de meicirculaire 2026 is opgenomen in bijlage 2.

Begrotingsadvies VNG

De VNG heeft in mei 2026 een begrotingsadvies 2027-2030 uitgebracht. De hoofdlijn van dit advies blijft, evenals dat van vorig jaar:

- Bereid ombuigingen voor waartoe in uw gemeente besloten zal worden indien de korting van € 3 miljard vanaf 2028 niet wordt teruggedraaid of verzacht. Breng deze zo goed mogelijk in kaart, maar zet ze nog niet in gang.

Begin 2027 zal de Deskundigencommissie hervormingsagenda jeugd zich uitspreken over de balans tussen kosten en budget over 2026/2027 en ook over 2028 en verder. Het is zeer onwenselijk om nu al bezuinigingen op andere beleidsterreinen door te voeren vanwege de groei van de kosten voor jeugdzorg, terwijl het oordeel van de deskundigencommissie begin 2027 pas volgt. In het overleg van april jl. heeft het kabinet de afspraak rond de Commissie van Ark (deskundigencommissie) herbevestigd. Daarbij heeft het kabinet onderstreept dat dit uit te brengen advies zwaargevend en maatgevend is.

Het ligt daarom voor de hand dat in de Voorjaarsnota 2027 van het Rijk (gedeeltelijk) compensatie zal volgen indien de kostenstijging zich voortzet en deze niet verwijtbaar is aan gemeentelijk handelen.

Hoofdstuk 7. Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit"

7.1 Voortgangsrapportage lijst van 100

Afgelopen april heeft u een informatienota ontvangen over de "Lijst van 100" status uitvoering collegeprogramma. Derhalve hebben we deze uitvraag niet opnieuw gedaan, maar verwijzen we u naar deze recente informatie over de uitvoering van het collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

Hoofdstuk 8. Resumé beslispunten

Op basis van deze perspectiefnota dient de raad de volgende zaken te autoriseren:

1. In te stemmen met de voorstellen en mutaties met betrekking tot de reserves in 2026-2030 als genoemd bij paragraaf 2.2 Actualisatie reserves 2026-2030.
2. Het bestemmen van het beschikbare saldo van de jaarrekening 2025 ad € 3.298.000:
 - Budgetoverhevelingen: € 883.000
 - Reserveren middelen realisatiestimulans betaalbare woningen: € 875.000.
 - Naar Algemene reserve: € 1.540.000
3. De financiële consequenties van deze perspectiefnota 2026 muteren in de begroting 2026 en meerjarenbegroting 2027-2030 inclusief de mutaties in de reserves conform de overzichten op de pagina's 19 en 22 t/m 24. Daartoe wordt de 2e begrotingswijziging 2026 vastgesteld.
4. Na de bovenstaande mutaties resteert in 2026 (zie blz. 24) een bedrag aan eenmalige middelen van -/- 326.466. Na de berekening van de structurele effecten resteert in 2026 een saldo aan structurele middelen van -/- 717.992. Daardoor komt het saldo voor de exploitatie 2026 uit op -/- € 1.044.458.
5. Verwerken c.q. instemmen met de hieronder genoemde kredieten:
 - Het aanvullende krediet van € 656.899 in 2026 voor vervanging riolering Hooistraat.
6. De budgetten uit de perspectiefnota ten behoeve van de uitvoering door de WDW ter beschikking te stellen aan de WDW.

Bijlage 1 Rapportage 2026

In hoofdstuk 2 hebben we een samenvatting opgenomen van de rapportage 2026. In deze bijlage nemen we een nadere toelichting op van alle afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting. Positieve getallen betekenen een voordeel op de begroting, negatieve getallen een nadeel.

Programma	TV	Taakveld	Verklaring ten opzichte van geactualiseerde begroting	Afwijking (x € 1.000)
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	Bijdrage Druten aan GMR o.b.v. zienswijze, restitutie o.b.v. jaarrekening 2025 is € 2K voordelig en verhoging bijdrage aan GMR voor 2026 is € 3K nadelig.	-1
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	Kosten formatieplaats Regionale samenwerking reeds opgenomen in WDW begroting, kan vervallen.	50
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	Notulering raad: Op basis van de realisaties van de afgelopen jaren kan een bedrag van afgerond € 3K structureel vrijvallen.	3
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	Vrijval kapitaallasten in 2026 op krediet audiovisuele installatie raadszaal	15
Bestuur en ondersteuning	0.2	Burgerzaken	Er is middels een beslisnota eind december 2025 € 25K beschikbaar gesteld voor de verkiezingsavond. Dit bedrag was nog niet in de begroting opgenomen.	-25
Bestuur en ondersteuning	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Voor meerdere gebouwen zijn de kosten voor de aanslag OZB en rioolheffing niet meegenomen in de begroting.	-7
Bestuur en ondersteuning	0.4	Overhead	De WDW heeft in haar eerste bestuursrapportage van 2026 de verwachting afgegeven € 1 miljoen overschrijding te realiseren. In verband met het hoge ziekteverzuim is er meer inhuur nodig om de dienstverlening op peil te houden.	-320
Bestuur en ondersteuning	0.5	Treasury	We hebben minder kasgeld nodig in 2026 en voor een kortere periode om aan onze kortlopende financieringsbehoefte te voldoen. Dit levert een rentevoordeel op.	80
Bestuur en ondersteuning	0.61	OZB woningen	Op grond van de Munitax rapportage per 1 maart 2026 kan de raming van de opbrengst uit de OZB van eigenaren met een woning worden verhoogd	19
Bestuur en ondersteuning	0.61	OZB woningen	De implementatie van onze belastingtaken die bij de BSR ondergebracht gaan worden, gaan we grotendeels in 2027 bekostigen.	-882
Bestuur en ondersteuning	0.61	OZB woningen	Hiervoor hebben we in de najaarsnota een reserve ingesteld, die deze kosten opvangt. Structureel leidt de overgang tot een besparing.	882
Bestuur en ondersteuning	0.62	OZB niet-woningen	Op grond van de Munitax rapportage per 1 maart 2026 kan de raming van de opbrengst uit de OZB van eigenaren met een niet-woning worden verhoogd	43
Totaal Bestuur en ondersteuning				-143
Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Bijstelling van de bluswatervoorziening op basis van zero-based budgeting	9
Veiligheid	1.2	Openbare orde en veiligheid	Tijdens de pilot ZZB zijn de budgetten kritisch bekeken en zijn we tot de conclusie gekomen dat er voor 2026 aan “lucht” op het budget veiligheid zit.	50
Totaal Veiligheid				59
Verkeer en Vervoer	2.1	Verkeer en vervoer	Extra straatlampen zijn aangeschaft omdat dit type niet meer geproduceerd gaat worden. De lampen hebben een verwachte levensduur van 2 tot 3 jaar.	-14
Verkeer en Vervoer	2.1	Verkeer en vervoer	Hogere kosten voor gladheidsbestrijding in 2025-2026 door een strenge winter (Toename € 53K diensten derden & Toename € 17K zoutkosten).	-70

Programma	TV	Taakveld	Verklaring ten opzichte van geactualiseerde begroting	Afwijking (x € 1.000)
Verkeer en Vervoer	2.1	Verkeer en vervoer	Kosten voor onderzoek fietsroutes Druten - Wijchen en Druten - Beuningen liggen lager dan begroot door gezamenlijke aanbesteding.	45
Verkeer en Vervoer	2.1	Verkeer en vervoer	Lagere kosten voor aardgas en elektra bij de openbare verlichting door gunstigere tarieven dan begroot.	11
Verkeer en Vervoer	2.1	Verkeer en vervoer	Voor herstel en onderhoud van wegen wordt € 287K extra begroot, gedekt uit de reserve Wegen. Van dit bedrag heeft € 150K betrekking op herstel van klinkervakken en € 137K op klein onderhoud. De stand van de reserve per 31-12-2025 bedraagt € 2,5 miljoen en heeft een egaliserende functie.	0
Totaal Verkeer en Vervoer				-28
Economie	3.1	Economische ontwikkeling	De factuur van Lifeport voor de ondersteuning van het MKB (€ 4K) valt hoger uit dan begroot. Daarnaast zijn de kosten voor de subsidie reclamebelasting met € 2,5K toegenomen als gevolg van indexatie	-7
Economie	3.4	Economische promotie	Bij de analyse van de budgetten is geconstateerd dat de huur voor het bondsgebouw als inkomst in de begroting staat. In werkelijkheid ontvangen we geen geld maar betalen we juist huur. Ook is de huur afgelopen jaren geïndexeerd. Middels deze wijziging corrigeren we dit.	-15
Totaal Economie				-22
Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	Het schoolzwemmen voor “de Kom” valt dit jaar een stuk hoger uit	-22
Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	IKC De Kubus huurt tijdelijk een gymruimte van het Pax Christi College, vooruitlopend op de nieuwe gymzaal. In mei, juni en juli is deze ruimte niet beschikbaar vanwege eindexamens. Daarom zijn afspraken gemaakt met het Pax Christi College en DIO '30 over de huur van alternatieve sportlocaties. Vanwege de afstand tussen school en sportaccommodaties is leerlingenvervoer noodzakelijk.	-19
Onderwijs	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Zienswijze Dran bijgestelde begroting 2026 op leerlingenvervoer.	93
Totaal Onderwijs				52
Sport, Cultuur en Recreatie	5.2	Sportaccommodaties	Bij nadere analyse van de budgetten is geconstateerd dat bij de overgang van het oude zwembad/sporthal naar de nieuwe “Gelenberg” diverse budgetten bijgesteld dienen te worden. Middels deze wijziging wordt dit gecorrigeerd. Hieronder vallen onder andere waterschapslasten, OZB, elektra en verzekering. Ook zijn de inkomsten uit het schoolzwemmen, die we eerder ontvingen toen het zwembad in eigen beheer was, gecorrigeerd.	-150
Sport, Cultuur en Recreatie	5.2	Sportaccommodaties	Stelpost btw op sport kan vervallen.	17
Sport, Cultuur en Recreatie	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Incidentele ophoging subsidie Agora theater om de tekorten in de exploitatie van het theater te dichten.	-32
Sport, Cultuur en Recreatie	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Afgelopen jaren is er per abuis een aantal subsidies dubbel betaald. Middels deze terugvordering is dit rechtgetrokken	24
Sport, Cultuur en Recreatie	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	De groenprojecten Vissersweg en Oostweg zijn niet in 2025 uitgevoerd. De middelen zijn in 2025 teruggegaan naar de algemene middelen, uitvoering vindt plaats in 2026.	-60
Sport, Cultuur en Recreatie	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	In het groenbestek openbare ruimte zijn m2 bermen niet meegenomen in de aanbesteding waardoor het als meerwerk wordt afgerekend. Bestek loopt tot en met 2026.	-139
Totaal Sport, Cultuur en Recreatie				-340

Programma	TV	Taakveld	Verklaring ten opzichte van geactualiseerde begroting	Afwijking (x € 1.000)
Sociaal Domein	6712	Begeleiding (WMO)	We zien het aantal klanten dat gebruik maakt van begeleiding en het aantal ingezette uren per klant nog steeds stijgen door o.a. de wachtlijsten bij de GGZ en de strengere toegangseisen voor de Wlz. Er is sprake van een structurele uitzetting van de kosten.	-90
Sociaal Domein	6752	Jeugdhulp ambulant regionaal	De definitieve eindafrekening 2024 over Zorg binnen Onderwijs is hoger uitgevallen. Meer kinderen hebben gebruik gemaakt van ZBO.	-28
Sociaal Domein	6752	Jeugdhulp ambulant regionaal	Ondanks een stabiel aantal cliënten in Druten, blijven de kosten van jeugd-ggz stijgen door langere behandelingen. Onze inzet op het versterken van de mentale weerbaarheid, zoals bijvoorbeeld Join-Us, laat nog geen duidelijke daling zien. We stellen het budget met € 175K opwaarts bij.	-175
Sociaal Domein	6753	Jeugdhulp ambulant landelijk	De kosten voor het Landelijk Transitiearrangement (LTA) vallen in 2026 hoger uit. Het gaat om landelijk ingekochte, zeer specialistische jeugdzorg. In het jaarbeeld van 2025 zagen we al dat meer jongeren deze LTA-zorg nodig hadden. Ook in 2026 kwamen er nieuwe jongeren bij die deze zorg nodig hebben. Omdat het om zeer specialistische zorg gaat, wordt de toewijzing meestal gedaan door de huisarts of kinderarts. Vooralsnog passen we het budget voor dit jaar aan met 500k. We gaan daarbij uit van het aantal jaren dat jongeren zorg nodig hebben volgens de periode van de toewijzing. De helft van de meerkosten dekken we af uit de reserve Sociaal Domein.	-250
Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Aanpassing verlaging beschikking wet inburgering voor 2026 op basis van informatie ministerie, budgettair neutrale verwerking.	0
Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Opnemen begroting opvang ontheemden, zat niet in primitieve begroting	-4.829
Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Opnemen rijksbijdrage opvang ontheemden, zat niet in primitieve begroting	4.829
Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Opnemen begrotingsposten vanaf april als gevolg van verlengingsbesluit noodopvang	-90
Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Het COA betaalt huur voor de opvanglocatie, ook de inkomsten worden vanaf april opgehoogd	90
Sociaal Domein	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorziening en WMO	De begroting beschermd wonen wordt aangepast aan de meest recent regioprognose vanuit centrumgemeente Nijmegen. Dit komt onder andere door het openen van een nieuwe locatie in het oude Dekkerswald.	-125
Sociaal Domein	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorziening en WMO	De verwachting is dat we dit jaar meer uit gaan geven dan begroot op beschermd wonen.	-15
Sociaal Domein	6.3	Inkomensregelingen	De actualisatie van de aantallen uitkeringsgerechtigden en de gemiddelde prijs van een uitkering leidt tot bijstelling van de ramingen uitkeringen P-wet.	-477
Sociaal Domein	6.3	Inkomensregelingen	De actualisatie van de rekentechnische uitgangspunten leidt tot bijstelling van de ramingen uitkeringen IOAW.	5
Sociaal Domein	6.3	Inkomensregelingen	De nadere voorlopige BUIG vergoeding van het Rijk voor 2026 is voor Druten € 5.939.775. In onze begroting 2026 was gerekend met een bedrag van € 5.183.267. De positieve bijstelling van het nader voorlopige macrobudget is gebaseerd op de (landelijke) realisatiecijfers van vorig jaar en recente inschattingen van de conjuncturele situatie (nieuwe werkloosheidsverwachtingen) van het CPB. We actualiseren deze positieve bijstelling in onze meerjarenbegroting.	757

Programma	TV	Taakveld	Verklaring ten opzichte van geactualiseerde begroting	Afwijking (x € 1.000)
Sociaal Domein	6.3	Inkomensregelingen	Door de aanwas van rechthebbenden zijn de uitgaven voor bijzondere bijstand van met name de incidentele kosten, de inkomens toeslag en de individuele studietoelage gestegen tot boven de begrote bedragen. We stellen het budget met € 50K bij. We verwachten na 2027 een gematigde stijging.	-50
Sociaal Domein	6.3	Inkomensregelingen	Mede omdat aanvragen schuldhulpverlening achterblijven, geven we structureel minder uit aan schuldhulpverlening dan geraamd. Dit is aanleiding om structureel een bedrag van € 40K af te ramen, ook in het kader van ZBB. Met het nieuwe beleidsplan Geldzorgen maken we een nieuwe meerjarige planning met begroting.	40
Sociaal Domein	6.3	Inkomensregelingen	Zienswijze MGR bijgestelde begroting 2026 Loonkostensubsidies hogere bijdrage.	-39
Sociaal Domein	6.4	WSW en beschut werk	Bijstelling doorbetaling SW budget op basis van bijgestelde begroting 2026 MGR.	167
Sociaal Domein	6.5	Arbeidsparticipatie	Bijstelling Onderweg naar Werk budget met € 16K op basis van bijgestelde begroting 2026 MGR. Ook het participatiebudget wordt aangepast met € 100K op de gewijzigde begroting 2026 van de MGR	-116
Sociaal Domein	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	WMO Hulpmiddelen: Met ingang van 1 juni 2026 hebben wij nieuwe contracten met Meyra en Medipoint. Met Welzorg blijven we de komende 3 jaar in een sterfhuiscapaciteit. Er is sprake van een geleidelijke groei in de nieuwe contracten. In verband met uitzetting van de kosten is structurele ophoging van het begrote budget nodig.	-40
Sociaal Domein	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Wmo vervoer: een beperkt aantal inwoners kan geen gebruik maken van AVAN. Ze ontvangen een forfaitaire bijdrage. We ramen het bedrag hiervoor af naar de werkelijke uitgaven op jaarbasis. (ZBB)	20
Sociaal Domein	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Zienswijze Dran bijgestelde begroting 2026 op WMO vervoersvoorzieningen.	-7
Totaal Sociaal Domein				-423
Volksgezondheid en milieu	7.4	Milieubeheer	Het dividend van MARN over 2025 wordt naar boven bijgesteld en is in 2026 ontvangen.	118
Volksgezondheid en milieu	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Vanwege een eerder faillissement worden de huuropbrengsten van de begraafplaats niet langer gefactureerd. De opbrengsten zijn daarom bijgesteld naar € 0.	-5
Totaal Volksgezondheid en milieu				113
Wonen en Bouwen	8.1	Ruimte en leefomgeving	Ophoging van de bijdrage uit exploitatieovereenkomsten door de woningbouwprojecten Houtsestraat (Puiflijk) en Molenweg (Horssen).	110
Wonen en Bouwen	8.3	Wonen en bouwen	De kosten voor de Omgevingswet vallen in 2025 € 26K hoger uit. Hierdoor had in de begrotingswijziging 2025 niet € 310K maar € 284K doorgeschoven hoeven te worden aan incidentele middelen naar 2026.	26
Totaal Wonen en Bouwen				136
Overige kleine afwijkingen				-12
Totaal overige				-12
TOTAAL				-608